

Väčšina slovenských žiakov a študentov zostáva v dôsledku zmeneného nariadenia vlády bez mliečnych výrobkov

Program „Školské mlieko“ zvyšuje spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov u školopovinných detí. So zatvorením škôl, v súvislosti s opatreniami kvôli koronavírusu, prišli slovenskí spracovatelia mlieka o možnosť dodávať mlieko a mliečne výrobky do škôl. Zdalo by sa, že začiatok školského roka spojený s návratom žiakov a študentov do lavíc prinesie obnovenie roky zabehnutého programu. Nestalo sa tak.

„Pre nás je Školské mlieko dôležitý program Európskej únie, ktorý vnímame vo viacerých rovinách. Prvá a najdôležitejšia je prísun kvalitných mliečnych výrobkov ako základnej zložky zdravej výživy za symbolické ceny k najmladšej generácii spotrebiteľov. Druhá je v podobe budovania návyku na konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov a posledná v podobe podpory domáceho spracovania mlieka,“ vymenúva Stanislav Voskár, prezident Slovenského mliekarenského zväzu.

Školské mlieko je program, ktorý funguje vo všetkých štátoch Európskej únie. Z časti je financovaný z európskych zdrojov a z časti z národného rozpočtu.

„Ročný rozpočet na slovenský program Školské mlieko je 2,3 milióna eur. Z toho je 1,3 milióna eur financovaných z kapitoly Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie a milión eur zo slovenského štátneho rozpočtu,“ vysvetľuje Stanislav Voskár.

Financovanie zo strany štátneho rozpočtu je u nás pritom dlhodobo veľmi nízke. V porovnaní napríklad s Českou republikou, kde štát každoročne financuje program v prepočte desiatimi miliónmi eur, je to desaťnásobok sumy, ktorú investuje Slovensko.

„Vďaka tomu sa v Českej republike podarilo, že rodičia nemusia platiť ani symbolicky za mliečne výrobky, ktoré sú neochutené, ako je biely jogurt alebo čerstvé mlieko. Na rozdiel od nás, kde sa mliečny program dotýka len prihlásených žiakov a študentov, v Českej republike vyrastá celá mladá

generácia na zdravej mliečnej desiate. Český spracovateľský sektor je navyše podporený pravidelným odbytom a školy sú oslobodené od administrácie halierových doplatkov žiakov za mliečne výrobky,“ vymenúva Stanislav Voskár.

Slovenskí spracovatelia mlieka už dlhodobo komunikujú s ministerstvom pôdohospodárstva o možnosti navýšenia finančnej podpory programu „Školské mlieko“. To sa im už roky nedarí a dokonca sa aktuálne nepodarilo ani presunúť nevyčerpané prostriedky, ktoré sa nahromadili z dôvodu uzavretia škôl od marca do júna, na nový školský rok.

„Zo strany ministerstva pôdohospodárstva nám bolo oznámené, že nie je možné tieto prostriedky presunúť a teda nie je možné vo výraznejšej miere podporiť školský rok, ktorý začal v septembri,“ hovorí Stanislav Voskár.

Okrem toho, že nedochádza k presunu nevyčerpaných prostriedkov, ktoré by podporili aktuálny školský rok, sa do každoročne prijímaného nariadenia vlády dostala veta, ktorá dodávky mliečnych produktov pre školy mimoriadne skomplikovala.

„Školské mliečne výrobky alebo školské ovocie a zelenina sa zmluvným žiakom neposkytujú v rámci školského stravovania,“ informuje ustanovenie v Nariadení vlády SR 195/2020.

Práve toto ustanovenie podľa Stanislava Voskára vnieslo do systému chaos a neistotu, ktorej výsledkom je, že stotisíce žiakov na slovenských školách zostávajú napriek tomu, že sú na to vyčlenené prostriedky z európskych aj národných zdrojov, bez mliečnych výrobkov.

„Administratívna záťaž, ktorá zrazu vznikla školám, spôsobila, že začali hromadne vystupovať z programu Školské mlieko, respektíve nové školy sa odmietajú zapojiť do programu Školské mlieko,“ hovorí Marek Chorváth, manažér projektu Školské mlieko v spoločnosti Rajo.

Výsledkom zmeny v každoročne prijímanom nariadení je, že pokiaľ na jar zásobovala napríklad bratislavská mliekareň RAJO a. s. stovky škôl mliekom a mliečnymi výrobkami v programe „Školské mlieko“, tak teraz je to menej ako 20% škôl.

„Tento problém pociťujú všetky mliekarne, ktoré sa do programu Školské mlieko zapojili. Podpory na mliečne výrobky pritom sú, žiaci si za roky fungovania programu na takéto stravovanie zvykli, ale administratívne sa to dostalo do takej situácie, ktorá spôsobila nezáujem škôl,“ hovorí Stanislav Voskár, prezident Slovenského mliekarenského zväzu.

Sporné Nariadenie vlády 195/2020, ktoré vstúpilo do platnosti 1. augusta 2020, je momentálne predmetom rokovaní medzi Slovenským mliekarenským zväzom a Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Slovenskí spracovatelia mlieka by sa najradšej vrátili do stavu z jari 2020. V prípade, že to možné nie je, navrhujú ako jednu z alternatív urýchleného vyriešenia problému, zvýšiť doplatok štátu tak, aby mliečne výrobky boli pre žiakov zdarma, ako v Českej republike, a tak školám odpadla povinnosť administratívy v prípade centových doplatkov.